

7. Vörösmarty Mihály

Szerző dezs

Hogyan ábrázolódik a költői élet- és léthelyzet Vörösmarty utolsó verseiben?

Vörösmarty:

magyar romantika legnagyobb alakja, európai színvonalon

élete

vége:

a forradalom

idején is maradt, konzervatív

közéleti

figura (a Batthyány-kormány híve, a

forr. alatt közbíra);

népszerűsége Petőfi

mellett csökken; a világsi katasztrófa

összetöri: bujdosik, majd följelenti

magát, de kegyelmet kap

Baracskán

él 1850-től, földje van, dinnyét

termeszt,

állítólag elméje kezdett

megbomlani; ezután ’53-ban

szülőföldjére, Nyékre

költözött; ekkor már komoly

beteg; Pesten állandó felügyelet, majd

’55-ben

meghal (temetése: nemzeti tiltakozás)

Élete

utolsó szakaszában nem tud sokat alkotni

(bár

szeretne): kevés, de jelentős mű

munkásság:

a

szabadságharcról csak pár

buzdító/lázító

versek,

epigrammák szólnak; világos

utáni bújdosása idejéről

csak két vers:

Emlékkönyvbe (lelki összeomlás,

kétségbeesés), Átok

(indultatos, vádló)

utolsó öt

éve:

Előszó:

Baracskán

írt vers; koncepció: világost kozmikus

tragédiává növeli

a Három rege c.

könyve előszava lett volna talán, de

nem jelent meg végül a kötet

egyetlen évvel

példázza a nemzet sorsát, az

évszakok

változásával bemutatva;

sorsszerűség, kikerülhetetlen végzet

tavas:

utópisztikus látomás:

értelmes munka, béke
 nyár:
 elérkezett az idő, megjött a szent
 szózat, a
 szabadságot kihirdették, de egy ilyen katarzis
 után csak összeomlás következhet
 ősz: a zsarnokság
 végigpusztítja a földet:
 apokaliptikus látomás
 tél:
 pusztulást, halált jelenti;
 mozdulatlanság,
 dermedtség; alliteráció,
 kötőszavak halmozása
 hatásossá teszi;
 istenkáromló
 motívum: Isten elborzadt művén
 befejezés:
 természet és társadalom már
 nincs
 összhangban; minden változás
 már csak hazugás, látszat
 A vén
 cigány (1854): utolsó ránk maradt
 verse;
 nehéz, vitatott mű, többen az elmebaj
 jelének tartják
 műfaj: rapszódia;
 csapong, merész képeket lazán,
 néhol következetlenül kapcsol
 össze: nehéz érteni
 dalszerűség:
 refrén (bordal-keret), sírva vigadás
 hangulata
 címszereplő:
 muzsikájával a bánatot feledtet; ezen
 kívül a költő metaforája:
 önmagát buzdítja, tele van
 önfelszólítással (pl. a
 refrén); írnia kell, buzognia, a
 semmittevés ártalmas (figura etimologica:
 „ne
 gondolj a gondall”)
 utolsó
 alkotásra vonatkozó merész
 képek: forró
 vérrel, megrendült agyvelővel, égő
 szemmel kell megalkotnia sokkoló művét
 aktuális
 célzások: krími
 háború, kemény tél
 hangokat kifejező
 szóhasználat ad hírt a nemzeti
 katasztrófáról, amelyet a
 mitológiai tragédiákhoz lehet
 hasonlítani
 a végén
 teljesen elrugaszkozik, távolról látja
 az
 egész világot; a hang itt már
 bizakodóbb: megtisztul a Föld (utolsó
 versszak:
 optimizmus, majdani öröm; „Lesz
 még egyszer ünnep a világon”;
 a refrén is más)

